

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 22, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3488](#) 12-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9209](#) 10-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:9045](#) 03-11-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8813](#) 29-10-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8592](#) 22-10-2020

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2020:5564](#) 29-10-2020

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:5196](#) 05-10-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:6942](#) 27-07-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:9947](#) 24-07-2020

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:2767](#) 22-07-2020

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2020:434](#) 20-10-2020

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 26-05-2020

Munteanu/Moldavië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 05-05-2020

Gubasheva en Ferzauli/Rusland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Munteanu/Moldavië

Huiselijk geweld tegen vrouw en kind. Kind getuige van mishandeling van de moeder. Uitblijven doortastende reactie van autoriteiten. Onvoldoende tenuitvoerlegging van huisverboden. Artikel 3 EVRM. Goedvinden van huiselijk geweld door autoriteiten behelst discriminatie van de vrouw.

Klagers – een moeder (R.M.) en haar kind (C.M.) – stelden dat de autoriteiten onvoldoende maatregelen hebben genomen om hen tegen huiselijk geweld te beschermen. C.M. was getuige van het partnergeweld tegen moeder. In 2007 verloor R.M.'s echtgenoot, I.M., zijn baan en begon hij bovenmatig te drinken. In het eerste incident sloeg hij R.M. zo hard dat ze drie weken in het ziekenhuis moest blijven. Het toepassen van geweld ging door, ook jegens C.M. In 2011 wendde R.M. zich tot de politie. In plaats van op haar verzoek in te gaan, kreeg R.M. een boete omdat I.M. een week eerder aangifte had gedaan van geweld dat R.M. tegen hem zou hebben toegepast.

Na een volgende mishandeling vroeg R.M. wederom om hulp van de politie. Ze verzocht de rechtbank om een huisverbod en deze werd voor negentig dagen opgelegd. Dat was april 2011. I.M. weigerde het huis te verlaten en de politie deed niets. R.M.'s advocaat verzocht de politie om I.M. te vervolgen voor mishandeling en verzocht de gemeente om te onderzoeken of I.M. een drankprobleem had. De politie gaf aan niets te zullen doen. De gemeentelijke maatschappelijk werkers adviseerde R.M. om vriendelijk te zijn tegen I.M. om het gezin bij elkaar te houden. R.M. diende een officiële klacht in over de weigering van politie en de maatschappelijk werkers om haar te helpen. I.M. viel haar opnieuw aan, terwijl het huisverbod nog geldig was. De politie deed niets en stelde dat R.M. opnieuw naar de rechtbank kon gaan.

In augustus 2011 verzocht en kreeg R.M. een nieuw huisverbod. Ze verzocht tegelijkertijd strafrechtelijke vervolging van twee officieren van justitie die verantwoordelijk waren voor het uitblijven van tenuitvoerlegging van het eerste huisverbod. Rond deze tijd vernam de politie dat I.M. sinds 2010 geregistreerd was als alcoholist. Het tweede huisverbod werd wel ten uitvoer gelegd. De politie verwijderde I.M. uit de woning en legde een boete op van € 62. In

oktober 2011 legde de rechtbank I.M. opnieuw een huisverbod op. Bij de rechtbank klaagde R.M. over het niet ten uitvoer leggen van de eerdere huisverboden.

In december 2011 werd de echtscheiding tussen R.M. en I.M. uitgesproken. In februari 2012 verzocht en kreeg R.M. opnieuw een huisverbod. In februari 2012 werd bij C.M. een diagnose van PTSS vastgesteld. In maart 2012 verzocht R.M. opnieuw een huisverbod. Ze overlegde daarbij kopieën van aangiften die ze had gedaan nadat I.M. voor partnergeweld (in maart 2012) werd veroordeeld. De rechtbank beviel opnieuw een huisverbod en adviseerde R.M. om een andere woning te zoeken, in afwachting van het verdelen van de bezittingen van haar en I.M.

In mei 2012 deden zowel I.M. als R.M. aangifte van partnergeweld. Enkele dagen later sloeg I.M. R.M. zo hard dat haar kaakbeen brak. De politie kwam maar deed niets. Op 29 mei 2012 verzocht en kreeg I.M. een huisverbod. Er werd verwezen naar de strafrechtelijke vervolging van R.M. voor mishandeling van I.M. In juli 2012 werd het huisverbod tegen R.M. verlengd. In mei 2012 klaagde R.M. over het nalaten van de politie om haar beschermen. In juli 2012 mishandelde I.M. R.M. weer. In samenhang met de strafrechtelijke vervolging van I.M., verzocht R.M. dat I.M. in de cel werd geplaatst, welk verzoek werd ingewilligd. In december 2012 werd het gezag van I.M. over C.M. door de rechtbank beëindigd. In december 2014 en augustus 2015 werden nieuwe huisverboden opgelegd.

In juni 2011 deed R.M. aangifte van mishandeling en huiselijk geweld en verzocht de politie om I.M. te vervolgen. De officier startte een procedure voor mishandeling maar weigerde I.M. voor huiselijk geweld te vervolgen. In oktober 2011 werd I.M. wel voor huiselijk geweld vervolgd. In maart 2012 werd I.M. veroordeeld voor mishandeling en werd een voorwaardelijk celstraf van een jaar opgelegd. In februari 2013 werd hij veroordeeld voor huiselijk geweld. Hij kreeg veertien maanden celstraf en moest € 437 en € 187 aan klagers betalen. De rechtbank legde de minimumcelstraf op, overwegend dat R.M. het geweld had uitgelokt. In beroep werd in april 2013 twee jaar celstraf opgelegd maar het hof Chişinău bevestigde het oordeel van de rechtbank dat R.M. het geweld had uitgelokt. In juli 2014 werd I.M. vrijgelaten. In december 2016 stierf I.M.

In Straatsburg stelden klagers dat de autoriteiten het huiselijk geweld door de vingers hadden gezien in het bijzonder door het niet ten uitvoer leggen van de opeenvolgende huisverboden die de rechter had opgelegd.

Het EHRM haalde de positieve verplichtingen aan welke op de autoriteiten rusten in een situatie als de onderhavige. Dit zijn: (a) de verplichting tot het inrichten en toepassen van een juridisch raamwerk gericht op bescherming van slachtoffers tegen geweldplegers; (b) de

verplichting tot het nemen van redelijke maatregelen tot het voorkomen van mishandeling waarvan de autoriteiten op de hoogte zijn of op de hoogte zouden moeten zijn; (c) de verplichting om een doelmatig onderzoek te doen naar aanleiding van een aangifte van mishandeling.

Het EHRM onderkende dat R.M. onderworpen werd aan herhaaldelijk geweld, waarbij zij met een mes is toegetakeld en haar kaakbeen is gebroken. Ze leefde ook in de angst voor nieuwe aanvallen, welke als zodanig onmenselijke behandeling is in de zin van artikel 3 EVRM. Het kind C.M. is ook aangevallen en is getuige geweest van de mishandeling van zijn moeder.

Het EHRM overwoog dat Moldavië aan de eerste verplichting heeft voldaan. Er bestaat een wettelijke normenkader inhoudende strafbaarstelling van mishandeling en huiselijk geweld. De autoriteiten waren echter verplicht om effectieve maatregelen te nemen om te voorkomen dat R.M. en C.M. telkens opnieuw slachtoffer waren van huiselijk geweld. Hoewel de autoriteiten op de hoogte waren van de mishandelingen, lieten de autoriteiten I.M. steeds naar huis gaan, in weerwil van de huisverboden die door de rechter waren opgelegd. De politie deed meestal niets om hem van het huis te verwijderen. Zelfs wanneer de politie dichtbij het huis waren voelde I.M. geen belemmering om met het geweld door te gaan. De boete voor overtreding van een huisverbod had geen effect op I.M.'s gedrag. Het EHRM is gefrappeerd door de overweging van de Moldavische rechtbank en het hof dat R.M. het geweld zou hebben uitgelokt. Artikel 3 EVRM is derhalve geschonden.

Ook artikel 3 in samenhang met artikel 14 EVRM is geschonden. Het EHRM overweegt dat het bekend is dat slachtoffers van huiselijk geweld doorgaans vrouwen zijn. De houding van autoriteiten – zoals wanneer een slachtoffer van geweld aangifte doet bij de politie – schept omstandigheden die gunstig zijn voor geweldpleging in huis. Door het nalaten van de autoriteiten om vrouwen te beschermen wordt het recht van vrouwen op gelijke bescherming van de wet geschonden. Het maakt niet uit of het nalaten bewust of onbewust wordt gedaan. Uit de overwegingen ten aanzien van de schending van artikel 3 EVRM blijkt dat het huiselijk geweld met goedvinden van de autoriteiten doorgaat. Het EHRM verwijst naar de opmerkingen van de maatschappelijk werkers dat R.M. 'aardig' moest zijn omwille van de vrede in huis en de overweging van de rechtbank dat R.M. het geweld zou hebben uitgelokt. Het EHRM verwijst tevens naar de bevindingen van de special reporter van de Verenigde Naties over de oorzaken en de gevolgen van geweld tegen vrouwen, en aan het bezoek van de rapporteur aan Moldavië in juli 2008 en overweegt dat de Moldavische autoriteiten de ernst en omvang van huiselijk geweld in Moldavië en de discriminatoire werking daarvan tegen vrouwen heeft onderschat.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-05-2020

Zaaknummer: 34168/11

RECHTSPRAAK

Gubasheva en Ferzauli/Rusland

Nalaten deurwaarder om uitspraak over gezag ten uitvoer te leggen. Jong kind dat na vier en een half jaar nog steeds niet met moeder is herenigd. Financiële sancties inadequaat om medewerking vader af te dwingen. Gevolgen voor kind van scheiding van de moeder. Gevolgen voor familieband van uitblijven tenuitvoerlegging van de uitspraak. Artikel 8 EVRM geschonden.

Klagers zijn moeder (A.B.G., geboren 1989, hierna: moeder) en dochter (R.R.F., geboren 2012). In februari 2012 trouwde moeder met R.F. (hierna: vader). In mei 2012 werd hun dochter R.R.F. geboren.

In augustus 2012 gingen moeder en vader uit elkaar. R.R.F. bleef bij moeder. In augustus 2014 ontvoerde vader zijn dochter. In september 2014 werd de echtscheiding uitgesproken. In november 2014 startte moeder een rechtbankprocedure gericht op het toewijzen van gezag en hoofdverblijfplaats van R.R.F bij haar. Ook vader verzocht om toewijzing van R.R.F.'s hoofdverblijfplaats bij hem. Op 9 februari 2015 wees de rechtbank moeders verzoek toe. Vaders verzoek werd afgewezen.

In augustus 2015 begon de deurwaarder Ye (in Ingoesjetië) met tenuitvoerlegging van de uitspraak. Vader verweerde zich met het argument dat hij in Tsjetsjenië woonde en verzocht verwijzing naar een deurwaarder in Tsjetsjenië. Een onderzoek naar vaders verblijfplaats werd opgestart. In februari 2016 werd tenuitvoerlegging verwezen naar de Zavodskoy -deurwaarder in Grozny, Tsjetsjenië. In juni 2016 bleek dat R.R.F. naar een kinderspeeltuin ging in Ingoesjetië. De tenuitvoerlegging werd weer overgedragen aan de deurwaarder in Ingoesjetië. In augustus 2016 sprak de deurwaarder met vader op zijn werk in Ingoesjetië. Vader gaf aan dat hij in Ingoesjetië werkte en in Grozny woonde en dat hij niet van plan was om R.R.F. aan moeder te geven. In oktober 2016 werd de procedure heropend in Tsjetsjenië. In december 2016 werd het dossier terug naar de deurwaarder in Ingoesjetië gestuurd.

Intussen startte klagster een procedure bij de rechtbank in Ingoesjetië vanwege de

ineffectieve deurwaarders. Bij uitspraak op 22 november 2016 veroordeelde de rechtbank de acties van de deurwaarder in Ingoesjetië en bepaalde dat de deurwaarder de gebreken moest herstellen. In december 2016 werd de tenuitvoerlegging voor de derde keer naar de deurwaarders in Grozny, Tsjetsjenië verwezen. Op 27 februari 2017 werd het dossier teruggestuurd naar de deurwaarder in Ingoesjetië. Tot op heden is de uitspraak niet ten uitvoer gelegd.

In Straatsburg stelde klagster dat artikel 8 EVRM was geschonden door het uitblijven van tenuitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak van 9 februari 2015.

Het EHRM haalde het algemene beginsel aan dat in zaken over gezag en omgang een ouder het recht heeft dat de autoriteiten maatregelen zullen nemen gericht op hereniging van de ouder en het kind. Desalniettemin is de verplichting niet absoluut. Zeker wanneer de scheiding lang heeft geduurd kan het nodig zijn dat de hereniging wordt voorbereid. De aard en omvang van de maatregelen verschilt naar gelang de omstandigheden waarbij de medewerking van alle betrokkenen een belangrijke factor is. De verplichting om dwangmaatregelen toe te passen is beperkt, gelet op de rechten en vrijheden van alle betrokkenen en in het bijzonder de belangen en rechten van het kind. Doelmatigheid van de maatregelen wordt in belangrijke mate bepaald door hun snelheid. Hoewel dwangmaatregelen niet wenselijk zijn kan – indien sprake is van onrechtmatig gedrag door de ouder bij wie het kind woont – het toepassen van dwangmaatregelen niet worden uitgesloten.

Over de onderhavige zaak overwoog het EHRM dat de uitspraak van 9 februari 2015 betrekking heeft op een kind dat toen twee jaar en acht maanden oud was, welke uitspraak na vier en een half jaar nog steeds niet is ten uitvoer gelegd. Het EHRM ging na of de nationale autoriteiten alle maatregelen hebben genomen die in de omstandigheden van hen verwacht kan worden. De uitspraak van 9 februari 2015 kreeg op 9 juni 2015 gezag van gewijsde. In augustus 2015 begon de deurwaarder Ye met de tenuitvoerlegging daarvan. Daarna werd het dossier maar liefst drie keer tussen Ingoesjetië en Tsjetsjenië heen en weer gestuurd. De nationale autoriteiten stelden dat het niet is gelukt om vaders woonplaats vast te stellen. Deze stelling is naar het oordeel van het EHRM ongeloofwaardig. Op 7 december 2015 had de deurwaarder van Grozny immers met vader gesproken en bovendien had de deurwaarder van Ingoesjetië op 9 augustus 2016 vader op zijn werk gesproken. Het was dus wel mogelijk voor de deurwaarders in beide landen om vader te vinden. Behalve bezoek afleggen aan vaders vermoedelijke verblijfplaatsen namen de autoriteiten geen andere maatregel om vaders woonplaats vast te stellen. Pas op 15 april 2016 werd gezocht naar de verblijfsplaats van R.R. F. Ondanks de vaststelling dat vader in Ingoesjetië werkte terwijl R.R.F. een kinderspeeltuin aldaar bezocht gingen de deurwaarder in Ingoesjetië nog door met het – meermaals – overdragen van het dossier aan de Tsjetsjeens autoriteiten. Onbegrijpelijk voor het EHRM is

waarom de deurwaarders geen gebruik van de gelegenheid hebben gemaakt om R.R.F. van de speeltuin op te pakken en aan moeder te geven. Ondanks vaders evidente tegenwerking is slechts éénmalig een boete van geringe waarde (€ 15) opgelegd, te weinig om effect te hebben op vaders gedrag.

Voorts merkt het EHRM op dat de rechtbank op 22 november 2016 het uitblijven van actie door de deurwaarders had veroordeeld en de deurwaarders bevolen om hun tekortkomingen te herstellen terwijl uit niets blijkt dat de deurwaarders zich iets van de uitspraak hebben aangetrokken. Tijdens de zitting bij het EHRM stelde de verwerende staat (Rusland) dat er meerdere mechanismen bestonden welke geschikt waren om ten uitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak af te dwingen. Daarop merkte het EHRM droogjes op dat niet is gebleken dat dergelijke mechanismen daadwerkelijk in werking zijn gezet.

Het EHRM uitte zijn bezorgdheid over het verstrijken van vier en een half jaar sinds de rechterlijke uitspraak, welke tijdperk een belangrijk deel van het leven van dit meisje vertegenwoordigt met alle gevolgen van dien voor haar geestelijke en lichamelijke gezondheid. Dit tijdsverloop heeft op ernstige wijze de familieband tussen moeder en dochter ondermijnd. Artikel 8 EVRM is geschonden. Aan moeder kende het EHRM een schadevergoeding toe van € 12.500 voor immateriële schade.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 05-05-2020

Zaaknummer: 38433/17

RECHTSPRAAK

Huisverbod wordt vernietigd. Dit huisverbod ziet op een locatie van het Leger des Heils waar eiser niet vast, maar slechts incidenteel verbleef. Verder is het huisverbod op 15 juni 2020 opgelegd voor een incident waarvan op 10 februari 2020 door achterblijfster aangifte is gedaan.

Op grond van artikel 2 lid 1 Wet tijdelijk huisverbod (Wth) kan de burgemeester een huisverbod opleggen aan een persoon indien uit feiten of omstandigheden blijkt dat diens aanwezigheid in de woning een ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van één of meer personen die met hem in de woning wonen of daarin anders dan incidenteel verblijven of indien op grond van feiten of omstandigheden een ernstig vermoeden van dit gevaar bestaat. Het verbod geldt voor een periode van tien dagen, behoudens verlenging overeenkomstig artikel 9 Wth.

De rechter beoordeelt vol of het gevaar blijkt uit de door verweerder geduide feiten of omstandigheden. Als blijkt van dat gevaar, dan was verweerder bevoegd een huisverbod op te leggen.

Het huisverbod is opgelegd voor een locatie van het Leger des Heils waar eiser tijdens het opleggen van het bestreden besluit (15 juni 2020) noch daarna vast verbleef, en ook niet anders dan incidenteel verbleef. Achterblijfster staat sinds 12 juni 2020 en dus al voor de datum waarop het bestreden besluit is genomen, niet (meer) ingeschreven op dit adres, en verblijft daar vanaf 15 juni 2020 niet en ook niet anders dan incidenteel. Al op deze grond ontbrak het de burgemeester aan de bevoegdheid een huisverbod op te leggen. Daarbij heeft het incident waarvoor het huisverbod is opgelegd op 10 februari 2020 plaatsgevonden en hebben na het incident geen nieuwe incidenten plaatsgevonden. Gelet hierop was er op het moment van het opleggen van het huisverbod geen sprake van een (vermoeden) van een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van één of meer personen die met eiser in een woning wonen of daarin anders dan incidenteel verblijven. Ook op deze grond ontbrak het de burgemeester aan de bevoegdheid een huisverbod op te leggen.

Gezien vorenstaande was de burgemeester niet bevoegd het huisverbod op te leggen. Het

bestreden besluit is in strijd met artikel 2 Wth, zodat het beroep gegrond is verklaard en het bestreden besluit is vernietigd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:9947

Zaaknummer: C/10/598491 / FA RK 20-4325

Rechters: D.I. Hendriks-van Wel

Advocaten: I. Car

Wetsartikelen: 2 Wth, 9 Wth, 8:88 Awb en 8:75 Awb

RECHTSPRAAK

Vervallenverklaring schriftelijke aanwijzing inzake beperking belcontacten. De rechtbank heeft twee keer de omgang bepaald tussen de moeder en haar uit huis geplaatste kind. Beide keren heeft de rechtbank een fysieke omgangsregeling bepaald, maar niets bepaald over andere contacten, zoals belcontacten. De schriftelijke aanwijzing ziet op deze andere contacten. Daaromtrent kan alleen de rechtbank iets bepalen, niet de GI. De schriftelijke aanwijzing wordt vervallen verklaard. De rechtbank gaat niet in op de inhoud van de zaak omtrent de belcontacten.

De moeder en de vader hebben het gezag over hun beide kinderen. Deze zijn uit huis geplaatst in een instelling (GI). De rechtbank heeft in 2019 een regeling omtrent de fysieke omgang tussen de moeder en haar kinderen bepaald. Deze regeling is gewijzigd bij een beschikking uit 2020.

De GI heeft een schriftelijke aanwijzing gegeven over de belcontacten tussen de moeder en de kinderen die inhoudt dat deze belcontacten worden beperkt tot één keer per week. De moeder heeft gevraagd om vervallenverklaring van deze aanwijzing.

De kinderrechter overweegt op grond van de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting als volgt. Een schriftelijke aanwijzing kan zien op de beperking dan wel de uitbreiding van het contact tussen een ouder en de minderjarige. Een dergelijke aanwijzing kan echter ingevolge de uitspraak van de Hoge Raad van 14 december 2018 (ECLI:NL:HR:2018:2321) een eerdere beschikking van de rechter inzake de omgang niet opzijzetten. In het onderhavige geval is bij beschikking van 27 november 2019 van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, de omgang tussen de moeder en de minderjarigen bepaald. Deze omgangsregeling is vervolgens gewijzigd bij beschikking van 5 juni 2020 van dezelfde rechtbank. De omgang die is bepaald in voornoemde beschikking(en) dient door alle partijen opgevolgd te worden. De GI heeft doordat de kinderrechter een omgangsregeling heeft bepaald niet de bevoegdheid tot het geven van een schriftelijke aanwijzing die ziet op (een verandering of aanvulling van) de omgang, omdat zij daarmee in strijd zou handelen met

voornoemde uitspraak van de Hoge Raad. Het gezamenlijk standpunt van de gemachtigde van de moeder en van de GI dat de GI bevoegd is om een schriftelijke aanwijzing af te geven waarin bepaald wordt dat er ook belcontacten zullen plaatsvinden, kan dus niet gevolgd worden. De rechtbank heeft bepaald dat er (alleen) fysieke omgangsmomenten mogen plaatsvinden. Die beslissing laat geen ruimte voor belcontacten. Het wijzigen van de bij beschikking vastgelegde omgangsregeling, waaronder ook uitbreiding valt, is uitsluitend voorbehouden aan de kinderrechter.

Gelet op het voorgaande zal de kinderrechter de schriftelijke aanwijzing geheel vervallen verklaren.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 22-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:2767

Zaaknummer: 17/173197

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vervallenverklaring schriftelijke aanwijzing over omgang in verband met coronamaatregelen. Onbegeleide omgang met uit huis geplaatst kind is in de eerste fase van de corona-epidemie gedurende drie maanden opgeschort. Ook ander contact werd niet toegestaan. In juni is de omgang weer gestart, maar niet onbegeleid. Bij de omgang is een pleegouder aanwezig. Moeder verzoekt om onbegeleide omgang. Rechtbank staat deze toe en verklaart de schriftelijke aanwijzing vervallen.

De moeder is tijdig in beroep gegaan van een schriftelijke aanwijzing waarbij haar per juni 2020 weliswaar na drie maanden weer omgang is toegestaan, maar in het bijzijn van een pleegouder, terwijl de moeder voor het uitbreken van de coronacrisis eens in de drie weken onbegeleide omgang met haar kind had. De moeder wil weer eens in de drie weken op woensdagmiddag na school onbegeleide omgang met haar kind.

De rechtbank overweegt als volgt. De Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's en de daaruit voortvloeiende noodverordeningen boden ten tijde van de aanloop naar de aanwijzing naar het oordeel van de kinderrechter gelet op het grote belang van de volksgezondheid voldoende wettelijke grondslag voor de zogenoemde 1,5-meterregel, ook al grijpt die in in het *family life* van ouders en minderjarige kinderen die niet tot eenzelfde huishouden behoren, zoals in het geval van de minderjarige en zijn moeder. Het antwoord op de vraag of deze regel, gelet op de inmiddels veranderde omstandigheden, thans nog voldoende wettelijk basis heeft laat de kinderrechter in het midden, nu zij in het kader van deze procedure van oordeel is dat van de jeugdbeschermer niet kan worden verwacht zich steeds een eigen oordeel te vormen over de rechtmatigheid van een door de overheid afgekondigde maatregel.

Gelet op de bijzondere omstandigheden in het begin van de coronacrisis, de onbekendheid over het ontstaan en de gevolgen ervan, en de landelijk afgekondigde maatregelen en richtlijnen, waaronder de 1,5-meterregel, is de kinderrechter dan ook van oordeel dat de gecertificeerde instelling (GI) op 19 maart 2020 kon besluiten de driewekelijkse omgang op te

schorten, ook omdat de pleegouders blijkbaar tot een kwetsbare groep behoren.

Uit een e-mailbericht van de GI aan de mentor en bewindvoerder van de moeder blijkt dat de GI er niet aan twijfelde dat de moeder in staat is de 1,5-meterregel na te leven maar dat het voor de pleegouders heel moeilijk was dit buiten hun eigen controle te laten plaatsvinden. Ter zitting is duidelijk geworden dat de omgang vooral is opgeschort omdat de GI inschatte dat de 1,5-meterregel niet gehandhaafd zou kunnen worden als de minderjarige tijdens een bezoek aan zijn moeder, bijvoorbeeld na een val, getroost zou moeten worden. De moeder zou dat, gelet op die regel niet mogen doen.

De kinderrechter heeft begrip voor dit standpunt, maar is aan de andere kant van oordeel dat er meer inspanningen hadden moeten worden verricht om te bezien op welke wijze dan wel contact tussen de minderjarige en zijn moeder, die zelfs bereid was de 1,5-meterregel na te leven, had kunnen plaatsvinden. In ieder geval hadden in de beginperiode afspraken moeten worden gemaakt over bijvoorbeeld videobellen of contact via Skype. Dat dit, zoals de GI naar voren heeft gebracht, te belastend zou zijn voor het pleeggezin omdat dan ook de andere pleegkinderen in het gezin in de gelegenheid gesteld zouden moeten worden te videobellen met hun ouders, is naar het oordeel van de kinderrechter geen reden om dat niet te doen. Het zonder meer stopzetten van alle contact is naar het oordeel van de kinderrechter in strijd met het onder meer in het EVRM gewaarborgde recht op *family life*.

Nu de virusuitbraak in Nederland lijkt te zijn ingedamd en het maatschappelijk leven op steeds meer punten wordt hervat is de kinderrechter van oordeel dat thans in dit geval het recht op (onbegeleide) omgang prevaleert boven de 1,5-meterregel. De kinderrechter gaat ervan uit dat de moeder, evenals de pleegouders, zich houdt aan de landelijke adviezen en richtlijnen en dat zij als zij corona-achtige verschijnselen heeft het bezoek zal afzeggen.

Gelet op het voorgaande wordt het verzoek toegewezen en zal de kinderrechter bepalen dat de omgang dient te worden hervat conform de omgangsregeling zoals die gold tot 19 maart 2020.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 27-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:6942

Zaaknummer: C/10/597615 / JE RK 20-1536

Rechters: M.J.M. Marseille

Advocaten: L.A. Middelkoop

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Adoptie van meerderjarige toegewezen. Termijnoverschrijding verschoonbaar door bijzondere omstandigheden. Emotioneel belang bij verbreken oorspronkelijke familierechtelijke betrekking en vestiging van nieuwe familierechtelijke betrekkingen. Aan bezwaren van de moeder wordt voorbijgegaan.

Verzoekers, de pleegouders, verzoeken de adoptie uit te spreken van hun 23-jarige pleegzoon en de achternaam vast te stellen.

De rechtbank overweegt als volgt. Het verzoek kan ingevolge artikel 1:227 lid 3 BW alleen worden toegewezen, indien de adoptie in het kennelijk belang van het kind is, op het tijdstip van het verzoek tot adoptie vaststaat en voor de toekomst redelijkerwijs te voorzien is dat het kind niets meer van zijn ouder in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft, en aan de voorwaarden genoemd in artikel 1:228 BW, wordt voldaan.

Op basis van hetgeen ter zitting is besproken, de aanhoudende wens van de pleegzoon om juridisch gezien tot het gezin van verzoekers te mogen gaan behoren, de belastende uitlatingen van de moeder ter zitting richting haar zoon en verzoekers en het ontbreken van een band tussen de zoon en de moeder, staat voor de rechtbank vast dat adoptie in het kennelijk belang van de pleegzoon is. De moeder heeft verklaard dat zij niet instemt met de adoptie. Aan de voorwaarde van artikel 1:228 lid 1 BW dat geen der ouders het verzoek tegensprekt, wordt hiermee niet voldaan. Evenmin wordt voldaan aan de voorwaarde dat de adoptant minderjarig is ten tijde van het verzoek tot adoptie.

Ten aanzien van de termijnoverschrijding overweegt de rechtbank dat verzoekers aannemelijk hebben gemaakt dat adoptie gedurende (een ruime periode van) de minderjarigheid van de pleegzoon geen onderwerp was binnen het gezin. De wettelijke vertegenwoordiging van hun pleegzoon was voor verzoekers afdoende geregeld doordat de voogdij al lange tijd bij verzoekster berustte en gevoelsmatig bestond er tussen de kinderen geen onderscheid. Pas toen verzoekers geconfronteerd werden met hun ziekten en sterfelijkheid, is het besef ontstaan dat dit onderscheid juridisch wel relevant is en wat de gevolgen daarvan zijn op het moment dat verzoekers zouden overlijden. Hoewel de wens tot formalisering van de feitelijke

relatie reeds in die periode, te weten aan het einde van de minderjarigheid van de pleegzoon, is ontstaan, hebben verzoekers als gevolg van hun ziekteverloop daarop niet eerder stappen ondernomen. De rechtbank begrijpt en respecteert dat verzoekers gelet op de zware omstandigheden waarin zij verkeerden gedurende de minderjarigheid van hun pleegzoon en de eerste jaren na het bereiken van zijn meerderjarigheid, geen verzoek tot adoptie hebben ingediend. De rechtbank acht de door verzoekers aangevoerde omstandigheden zodanig ingrijpend, dat niet van hen kon worden gevergd dat zij het verzoek tot adoptie eerder zouden hebben ingediend. De rechtbank komt daarom tot het oordeel dat de termijnoverschrijding door verzoekers verschoonbaar is.

Voorts hebben verzoekers gesteld dat er bijzondere omstandigheden zijn, die ertoe moeten leiden dat de dwingendrechtelijke bepaling van artikel 1:228 lid 1 onder a BW terzijde wordt geschoven. Zij hebben daartoe aangevoerd dat er sprake is van een (zeer) lange termijn van verzorging en opvoeding. Daarnaast voeren zij aan dat de pleegzoon nooit contact heeft gehad met zijn biologische vader en slechts sporadisch met zijn moeder. Afwijzen van het verzoek zou dan ook een ongeoorloofde inmenging in het gezins- of familieleven of privéleven van verzoekers en/of hun pleegzoon, zoals bedoeld in artikel 8 EVRM, opleveren.

De rechtbank stelt voorop dat volgens vaste rechtspraak (bijvoorbeeld Hof Amsterdam 7 januari 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:67) aan artikel 8 lid 1 EVRM geen ongeclausuleerd recht op adoptie kan worden ontleend. Dat adoptie slechts mogelijk is indien wordt voldaan aan de door de nationale wet daaraan gestelde eisen, levert dus op zichzelf gezien geen ongeoorloofde inbreuk op een door artikel 8 lid 1 EVRM beschermd recht op. Aan artikel 8 EVRM kan wel het recht op bescherming van het gezinsleven tussen (pleeg)ouders en een door hen in hun gezin opgenomen kind worden ontleend. Dat betekent dat een weigering een adoptie toe te staan onder bijzondere omstandigheden wel een inbreuk kan opleveren op de door artikel 8 EVRM gegarandeerde rechten. In dat geval moet sprake zijn van zeer bijzondere omstandigheden die een terzijdestelling van voormelde dwingendrechtelijke (nationale) bepaling rechtvaardigen.

De rechtbank overweegt dat verzoekers en de pleegzoon voldoende hebben toegelicht dat het voor hen belangrijk is dat de feitelijke band die zij reeds jarenlang voelen, wordt bevestigd door een familierechtelijke betrekking. Deze wens is echter niet voldoende om de bepaling van artikel 1:228 lid 1 onder a BW, welke bepaling van openbare orde is, terzijde te schuiven. Ook het feit dat er sprake is van een jarenlange verzorging door verzoekers en het ontbreken van contact tussen de pleegzoon en zijn biologische ouders, acht de rechtbank niet dusdanig bijzonder dat dit een afwijking van de wettelijke bepaling rechtvaardigt. Hiervoor zijn bijkomende zwaarwegende omstandigheden noodzakelijk.

De rechtbank overweegt dat ter zitting is komen vast te staan dat de pleegzoon niet alleen een aanhoudende wens heeft om de familiebanden met verzoekers en hun kinderen te juridiseren, maar dat hij daarnaast een niet aflatende behoefte heeft om de huidige familierechtelijke betrekking met zijn biologische moeder te verbreken, omdat hij die al als jong kind maar ook nu, als zeer claimend en belastend ervaart. Uit de behandeling ter zitting is gebleken dat het contact met zijn moeder gedurende zijn jeugd voor hem belastend is geweest. Hij heeft zichzelf daartegen in bescherming genomen door het contact met de moeder te beëindigen. De moeder heeft die wens niet kunnen respecteren. Ter zitting is gebleken dat de moeder, hoewel geconfronteerd met deze uitdrukkelijke behoefte van haar zoon, nog immer niet in staat is de belangen van [naam] in te schatten en te laten prevaleren boven haar eigen belangen. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat het in het belang van de pleegzoon is dat de familierechtelijke betrekking tussen hem en de moeder ophoudt te bestaan en er nieuwe familierechtelijke betrekkingen worden gevestigd tussen hem, verzoekers en hun kinderen. Onder deze zeer bijzondere omstandigheden acht de rechtbank het buiten toepassing laten van de in artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW neergelegde voorwaarde van minderjarigheid gerechtvaardigd. Een weigering om de adoptie door verzoekers toe te staan, zou naar het oordeel van de rechtbank een ongeoorloofde inmenging in het recht op familie- en gezinsleven van de pleegzoon en verzoekers, als bedoeld in artikel 8 lid 2 EVRM, opleveren. Hoewel adoptie in dit geval niet het karakter heeft van een kindbeschermingsmaatregel, is de rechtbank gelet op het voorgaande van oordeel dat de pleegzoon een zwaarwegend belang heeft bij het doorsnijden van de familierechtelijke betrekkingen met zijn biologische familie en het vestigen van een familierechtelijke betrekking met verzoekers. Adoptie is daarvoor, vanwege de vergaande gevolgen van deze maatregel, momenteel feitelijk de enige mogelijkheid waarin de wet voorziet.

Nu de rechtbank tot het oordeel komt dat in de onderhavige zaak het minderjarigheidsvereiste moet worden gepasseerd, dient de rechtbank vervolgens de voorwaarde dat geen der ouders het verzoek tegenspreekt, zoals opgenomen in artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder d, BW te beoordelen. De rechtbank is van oordeel dat aan de tegenspraak van de moeder voorbij dient te worden gegaan op de grond dat de zoon en de moeder niet of nauwelijks in gezinsverband hebben samengeleefd (artikel 1:228 lid 2 aanhef en onder a BW). Vast staat immers dat de zoon vanaf zijn geboorte slechts tot het einde van zijn derde levensjaar, samen met de moeder is geweest en dat hij daarna kortdurend in twee (crisis)pleeggezinnen heeft verbleven. Vanaf het moment dat hij vier jaar was (thans derhalve ruim negentien jaar) verblijft [naam] al in het gezin van verzoekers. De moeder heeft mogelijk wel de intentie gehad om een band op te bouwen met haar zoon. In weerwil van het standpunt van de moeder, moet echter worden geconstateerd dat een dergelijke band feitelijk niet is ontstaan, hetgeen [naam] tegenover de rechtbank ook nadrukkelijk heeft aangegeven. Het voorgaande brengt met zich dat de

tegenspraak van de moeder geen belemmering vormt om de adoptie uit te spreken.

Gelet op al het voorgaande zal het verzoek tot adoptie worden toegewezen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 29-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2020:5564

Zaaknummer: C/01/360125 / FA RK 20-3041

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beschermingsbewind. Is de dochter belanghebbende op grond van artikel 798 lid 1 Rv bij een machtigingsprocedure van de bewindvoerder voor declaraties die de dochter wegens uitgaven voor levensonderhoud ten behoeve van de moeder heeft gedaan? Het hof beantwoordt deze vraag ontkennend. De dochter is evenmin belanghebbende op grond van artikel 798 lid 2 Rv.

Met ingang van 15 juli 2019 is een bewind ingesteld over alle goederen die (zullen) toebehoren aan de moeder. Bureau D is benoemd tot bewindvoerder. De bewindvoerder heeft de kantonrechter eind 2019 machtiging verzocht tot betaling van € 1.092,40 aan declaraties voor uitgaven die de dochter, verzoekster in hoger beroep, ten behoeve van haar moeder heeft gedaan. De kantonrechter heeft het verzoek om machtiging afgewezen.

De dochter is van deze beslissing in hoger beroep gekomen. Vraag is of de dochter belanghebbende is in hoger beroep.

Verzoekster in hoger beroep stelt dat een machtigingsprocedure ex artikel 1:441 lid 2 BW weliswaar niet kan worden aangemerkt als een zaak van onderbewindstelling zoals bedoeld in artikel 798 lid 2 Rv, zodat zij niet op basis daarvan kan worden aangemerkt als belanghebbende, maar dat zij wel kan worden aangemerkt als belanghebbende op grond van artikel 798 lid 1 Rv, nu de afwijzing van het machtigingsverzoek rechtstreeks betrekking heeft op de rechten van verzoekster in hoger beroep. Zij wordt immers, aldus verzoekster, door de afwijzing rechtstreeks in haar financiële situatie geraakt: zij heeft een totaalbedrag van € 1.092,40 uitgegeven voor het levensonderhoud van haar moeder in de periode dat de bewindvoering nog niet volledig op gang was gekomen. Zij heeft dat bedrag dus voorgeschooten voor haar moeder.

Het hof oordeelt als volgt. Verzoekster in hoger beroep, de dochter, kan niet worden aangemerkt als belanghebbende op grond van artikel 798 lid 2 Rv. Een machtigingsprocedure kan niet worden aangemerkt als 'een zaak van bewindvoering', gelet op HR 11 januari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD4932.

Het hof is van oordeel dat verzoekster ook niet op grond van het eerste lid van artikel 798 Rv kan worden aangemerkt als belanghebbende. Dat het in dit geval gaat om betaling van gelden aan verzoekster die zij voor haar moeder heeft voorgesloten, zoals verzoekster betoogt, doet niet af aan hetgeen in de uitspraak van 2002 is overwogen omtrent de aard en strekking van de machtigingsprocedure en kan niet meebrengen dat de onderhavige zaak alsnog, via de 'omweg' van artikel 798 lid 1 Rv, moet worden aangemerkt als een 'zaak van onderbewindstelling' als bedoeld in artikel 798 lid 2 Rv. De zaak waar het nu over gaat (het machtigingsverzoek van de bewindvoerder) heeft niet rechtstreeks betrekking op de rechten en verplichtingen van verzoekster. Het gaat immers om het (financiële) belang van de moeder of de bewindvoerder (met een machtiging van de kantonrechter) uit het vermogen van de moeder gelden mag betalen aan verzoekster. Niet gebleken is van een rechtsverhouding tussen verzoekster en de moeder waarbij verzoekster rechtstreeks in haar (financiële) belangen wordt getroffen indien het verzoek van de bewindvoerder tot de machtiging tot betaling wordt afgewezen. Weliswaar heeft verzoekster gesteld dat zij met haar broer en de moeder afspraken had gemaakt over de (vergoeding van de) werkzaamheden die zij voor de moeder zou verrichten, maar zonder nadere onderbouwing, die ontbreekt, is het bestaan van zulke afspraken niet goed voorstelbaar, mede in het licht van de moeizame verhouding tussen verzoekster en haar broer die uit de stukken blijkt en de in (ook) de dementie van de moeder gelegen reden voor de onderbewindstelling van haar vermogen, laat staan dat het bestaan van dergelijke afspraken is komen vast te staan. Van een andere rechtsgrond waarop de aanspraken van verzoekster zouden kunnen zijn gestoeld, zoals zaakwaarneming, is evenmin gebleken. De moeder kreeg destijds maaltijden tijdens haar verblijf op de dagopvang zodat verzoekster daarin niet hoeft te voorzien. De door verzoekster verrichte werkzaamheden zoals was- en strijkwerk en het (door haar echtgenoot) bijhouden van de tuin, hebben een onverplicht karakter en zijn niet rechtens afdwingbaar. Ze moeten gezien worden als werkzaamheden die in een ouder-kindrelatie gebruikelijk zijn te kwalificeren, zonder dat ze afdwingbaar zijn of dat er een betalingsverplichting tegenover staat.

Het hof verklaart verzoekster niet-ontvankelijk in haar hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9209

Zaaknummer: 200.277.247

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding; verdeling gemeenschap van goederen; nieuw verzoek voor het eerst in hoger beroep? Afspraak over draagplicht voorhuwelijkse schulden die door de vrouw zijn aangegaan, is niet komen vast te staan.

Partijen zijn op 21 juli 2015 gehuwd. Zij zijn op 18 mei 2020 gescheiden. De man verzoekt in hoger beroep voor recht te verklaren dat partijen vóór of tijdens het huwelijk afspraken hebben gemaakt over de verdeling van de voorhuwelijkse schulden, welke afspraken dienen te worden aangemerkt als huwelijkse voorwaarden voor zover deze zijn opgenomen in een notariële akte, dat het huwelijk van partijen is ontbonden binnen de in dit verband door partijen overeengekomen vervalttermijn van vijf jaren en dat de voorhuwelijkse schulden daarmee dienen te blijven bij degene die ze is aangegaan, althans op dit punt een zodanige verklaring af te geven of beslissing te nemen die het hof juist acht.

De man stelt voorts in hoger beroep dat de rechtbank ten onrechte de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap ten overstaan van de notaris heeft gelast. Het hof begrijpt de grieven van de man aldus dat de man verzoekt de verdeling aldus vast te stellen dat de man niet draagplichtig is voor de voorhuwelijkse schulden die de vrouw is aangegaan.

Toelaatbaarheid van het verzoek in hoger beroep

Het hof overweegt daartoe het volgende. De man is ontvankelijk in zijn verzoek. Ook in hoger beroep kan voor het eerst een nieuw verzoek tot het treffen van een nevenvoorziening als bedoeld in artikel 827 Rv worden gedaan (HR 23 februari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0201). Artikel 353 Rv staat daar niet aan in de weg. Het verzoek van de man kan worden gekwalificeerd als een nevenvoorziening als bedoeld in artikel 827 onder f Rv nu dit voldoende samenhang vertoont met het verzoek tot echtscheiding en niet te verwachten is dat de behandeling daarvan tot onnodige vertraging zal leiden. Dit betekent dat de man ontvankelijk is in zijn verzoek in hoger beroep en het hof thans dit verzoek inhoudelijk zal beoordelen.

Is een dergelijke afspraak gemaakt?

De man heeft het bestaan van de door hem gestelde maar door de vrouw betwiste afspraak

niet gemotiveerd. Aan bewijslevering wordt derhalve, nog daargelaten of er een voldoende gespecificeerd bewijsaanbod is gedaan, niet toegekomen. Voor zover in het betoog van de man een beroep op de eisen van redelijkheid en billijkheid (mede in verband met de aard van de schulden) ligt besloten, heeft de man nagelaten concrete omstandigheden, anders dan de beweerdelijk gemaakte afspraken, daaraan ten grondslag te leggen.

Gelet hierop kan niet worden vastgesteld dat partijen afspraken hebben gemaakt over hun (interne) draagplicht voor de – voor zover daarvan op de peildatum nog sprake zou zijn – voorhuwelijkse schulden in afwijking van hetgeen is bepaald in artikel 1:100 (nieuw) BW. Hierdoor kan evenmin worden vastgesteld wat de inhoud van die beweerdelijke afspraken is.

Dit betekent dat het hof niet kan beoordelen of en in hoeverre partijen belang hebben bij de door de rechtbank genomen beslissing over de verdeling van de huwelijksgemeenschap. De grief faalt aldus en het verzoek van de man zal daarom worden afgewezen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3488

Zaaknummer: 200.280.644_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zorgregeling. De moeder heeft in eerste aanleg gekregen wat zij heeft verzocht. Het rechtsmiddel van hoger beroep kan niet ingezet worden om de moeder de gelegenheid te geven die beschikking weer ongedaan te maken, omdat zij zich bedenkt en bij nader inzien de voorkeur eraan geeft van het verzoek af te zien.

Tussen partijen is op 30 juli 2018 de echtscheiding uitgesproken. De hoofdverblijfplaats van de kinderen is bepaald bij de moeder. Bij nadere beschikking is een opbouwende zorgregeling voor de vader vastgesteld. De moeder is van deze zorgregeling in hoger beroep gekomen. Zij wenst in hoger beroep een minder verstrekkende regeling vastgesteld te zien.

Gelet op de stukken en hetgeen ter mondelinge behandeling over en weer is verklaard staat naar het oordeel van het hof vast dat de moeder in eerste aanleg (toegewezen) heeft gekregen wat zij heeft verzocht. Tijdens de zitting in eerste aanleg van 30 september 2019 bleek dat vanaf juli 2019 een begeleide omgangsregeling tot stand is gekomen tussen de vader en de kinderen via [G]. Er zijn in de periode tot aan de zitting vijf omgangsmomenten geweest en deze momenten zijn goed verlopen. Partijen hebben vervolgens na de zitting nadere afspraken gemaakt over de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken. Hoewel zij geen algehele overeenstemming hebben bereikt, zijn partijen het over bepaalde punten eens geworden. Zij zijn het eens geworden over de begeleide omgangsmomenten tot 23 november 2019, over het vervolg van vijf onbegeleide omgangsmomenten met als overdrachtsplek [G], de uitbreiding van de omgang daarna met één weekend per veertien dagen en over de regeling tijdens vakantie- en feestdagen. Op het punt waarover partijen het niet eens zijn geworden, te weten de wijze waarop de uitbreiding van de omgang in de weekenden moest worden vastgelegd, heeft de rechtbank beslist. De rechtbank heeft hierbij het verzoek van de moeder in het journaalbericht van 25 oktober 2019 van haar toenmalige advocaat gevolgd.

Nu de rechtbank het (gewijzigde) verzoek van de moeder in eerste aanleg heeft toegewezen, kan zij volgens vaste jurisprudentie het rechtsmiddel van hoger beroep niet inzetten om haar gelegenheid te geven die beschikking weer ongedaan te maken, omdat zij zich bedenkt en bij nader inzien de voorkeur eraan geeft van het verzoek af te zien. Uit het beroepsschrift van de

moeder blijkt dat zij deze regel van procesrecht kent. Tijdens de mondelinge behandeling heeft zij dit bevestigd en gezegd dat zij ook had kunnen kiezen voor het indienen van een nieuw verzoek bij de rechtbank wegens gewijzigde omstandigheden. Dat zij dit niet heeft gedaan, maar heeft gekozen voor het instellen van hoger beroep, komt voor haar risico. Het hof gaat voorbij aan de (overigens) niet onderbouwde stelling van de moeder dat het verzoek van de moeder is doorgedrukt door haar toenmalige advocaat. Het journaalbericht van 25 oktober 2019 namens de moeder is volstrekt duidelijk.

De moeder wordt niet-ontvankelijk verklaard in haar hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8592

Zaaknummer: 200.274.731

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontbinding geregistreerd partnerschap. Partijen hebben een overeenkomst gesloten met betrekking tot de gevolgen van het geregistreerd partnerschap. Zij hebben daarbij afgesproken dat de ontbinding van het geregistreerd partnerschap plaatsvindt één maand nadat de vrouw de gemeenschappelijke woning zal hebben verlaten. Deze afspraak is nietig, aldus de rechtbank. De nietigheid raakt de rest van de overeenkomst niet. Het betreft geen overeenkomst als bedoeld in artikel 1:80d BW.

De vrouw verzoekt de rechtbank het geregistreerd partnerschap te ontbinden. Zij is van oordeel dat de overeenkomst die partijen gesloten hebben om de gevolgen van de ontbinding van het geregistreerd partnerschap te regelen nietig is omdat partijen zijn uitgegaan van een scheiding van tafel en bed, maar die is niet mogelijk bij een geregistreerd partnerschap. De man vindt dat de vrouw aan de overeenkomst gebonden is. Daarin staat dat de ontbinding van het geregistreerd partnerschap plaatsvindt één maand nadat de vrouw de gemeenschappelijke woning heeft verlaten.

De rechtbank overweegt als volgt. Partijen hebben een overeenkomst gesloten teneinde de gevolgen van het beëindigen van hun relatie te regelen. Anders dan de vrouw heeft betoogd, is de rechtbank van oordeel dat in deze situatie geen sprake is van een overeenkomst als bedoeld in artikel 1:80d BW, nu deze bepaling ziet op de vereisten voor een ontbindingsprocedure. Partijen zijn in hun overeenkomst juist overeengekomen dat zij de ontbindingsprocedure nog niet in gang gaan zetten tot het moment dat de vrouw de echtelijke woning zou gaan verlaten.

De rechtbank stelt vast dat partijen een obligatoire overeenkomst met elkaar hebben gesloten, als gevolg waarvan de bepalingen uit Boek 3 BW van toepassing zijn. Daarbij is van belang dat een overeenkomst die door de inhoud of strekking in strijd is met de goede zeden of de openbare orde nietig is. Wanneer sprake is van strijd met een dwingende wetsbepaling leidt dit tot nietigheid van de rechtshandeling (artikel 3:40 BW). Partijen hebben in de overeenkomst opgenomen dat zij de ontbinding van het geregistreerd partnerschap gaan regelen binnen één maand nadat de vrouw de echtelijke woning heeft verlaten. Hiermee

brengen partijen een beperking aan op de wettelijke grondslag voor ontbinding van het geregistreerd partnerschap. De rechtbank is van oordeel dat dit in strijd is met de openbare orde, op grond waarvan deze bepaling nietig is.

Vervolgens ligt de vraag voor of het oordeel dat deze bepaling nietig is, ertoe moet leiden dat de gehele overeenkomst nietig is of dat er sprake is van een partiële nietigheid. Daarbij moet de rechtbank de vraag beantwoorden of er sprake is van een onverbrekelijk verband met het nietige deel, gelet op de inhoud en de strekking van de overeenkomst (artikel 3:41 BW). Om deze rechtsvraag te kunnen beantwoorden, zal de rechtbank ingaan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan de overeenkomst mochten toekennen en op wat zij te dien aanzien redelijkerwijze van elkaar mochten verwachten (Haviltex-maatstaf).

Tijdens de mondelinge behandeling hebben partijen beiden toegelicht dat het doel van de overeenkomst was dat de vrouw in de woning kon blijven wonen tot dat de mini-ratjes zouden zijn overleden. De man heeft daarbij toegelicht dat hij het de vrouw gunde om in de woning te blijven gedurende die periode. Hij heeft zich teruggetrokken op een bungalowpark in de veronderstelling dat deze ratjes nog ongeveer een jaar tot anderhalf jaar zouden leven. De vrouw heeft dit bevestigd en toegevoegd dat zij op dat moment wilde dat de man de woning zo snel mogelijk zou verlaten, omdat samenwonen niet langer haalbaar was op dat moment. Tijdens de mondelinge behandeling is niet duidelijk geworden waarom partijen in dat kader met elkaar hebben afgesproken dat zij de ontbinding van het geregistreerd partnerschap pas nadat de vrouw de echtelijke woning zou hebben verlaten met elkaar zouden gaan regelen. Immers, ook wanneer het geregistreerd partnerschap is ontbonden, kan afgesproken worden dat de vrouw gedurende een bepaalde periode in de woning zou blijven wonen en kan de verdeling van de gemeenschap van goederen uitgesteld worden. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat de afspraak om het geregistreerd partnerschap nog niet te ontbinden niet in een onverbrekelijk verband samenhangt met de overige afspraken in de overeenkomst. De rechtbank zal de overeenkomst dan ook alleen nietig verklaren voor het deel dat ziet op de ontbinding van het geregistreerd partnerschap.

De rechtbank spreekt de ontbinding van het geregistreerd partnerschap uit, maar komt niet toe aan de nevenverzoeken, omdat die regeling hebben gevonden in de gesloten overeenkomst die in dit opzicht geldig is.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 05-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:5196

Zaaknummer: 364209 FZ RK 19-3520 en 371973 FZ RK 20-1499

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie; grievend gedrag niet zodanig dat dit leidt tot matiging of beëindiging van de onderhoudsplicht; doorbreking niet-wijzigingsbeding op grond van forse structurele vermindering van inkomen.

De man heeft in eerste aanleg onder andere verzocht om nihilstelling van de partneralimentatie, hetzij wegens grievend gedrag van de vrouw, hetzij wegens daling van zijn inkomen.

Het hof wijst het verzoek om nihilstelling wegens grievend gedrag af. Daartoe overweegt het hof dat in het algemeen geldt dat bij de beoordeling in een concreet geval of een zodanige situatie zich voordoet, terughoudendheid dient te worden betracht, mede gelet op het onherroepelijke karakter van een dergelijke beëindiging dan wel matiging. Voorts dient te worden bedacht dat het op zichzelf niet ongebruikelijk is dat een echtscheiding gepaard gaat met emoties die soms hoog kunnen oplopen. Onredelijk, onheus of soms grof gedrag maakt in de echtscheidingsdynamiek nog niet dat aan de strenge maatstaf voor beëindiging wordt voldaan. Niet iedere vorm van wangedrag dan wel grievend gedrag is daarom aanleiding om de onderhoudsverplichting te matigen of te beëindigen. Het hof is van oordeel dat de door de man gestelde omstandigheden en gedragingen in het licht van voornoemde beoordelingsmaatstaf niet van zodanige aard zijn dat daardoor een einde aan de onderhoudsverplichting zou moeten komen. De daarop betrekking hebbende grieven van de man falen dan ook.

De man stelt verder dat zijn inkomen dermate is gedaald dat hij de alimentatie niet meer kan betalen en dat het niet-wijzigingsbeding daarom moet worden doorbroken.

In het convenant is het volgende niet-wijzigingsbeding opgenomen:

‘Het in de artikelen 1 en 2 bepaalde kan niet bij rechterlijke uitspraak worden gewijzigd op grond van een wijziging van omstandigheden, behoudens in een geval van een zo ingrijpende wijziging van de omstandigheden, dat de partij die de wijziging verzoekt, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer aan het niet-wijzigingsbeding mag worden gehouden,

zoals in artikel 1:159 lid 3 BW bepaald, waaronder begrepen het geval dat de man kan aantonen dat zijn inkomsten over de laatste 3 boekjaren in relevante mate (met ten minste 25% ten opzichte van het huidige inkomen van de man van € 90.000) zijn verminderd door omstandigheden buiten zijn toedoen.'

Het hof is van oordeel dat de man in hoger beroep met de door hem overgelegde stukken zijn verzoek voldoende heeft onderbouwd dat zijn inkomen dermate is gedaald dat het niet-wijzigingsbeding moet worden doorbroken. Naast de in eerste aanleg overgelegde jaarstukken over 2016 en 2017 van [C] B.V. heeft hij in hoger beroep onder meer de jaarstukken over 2018 van [C] B.V. overgelegd. Uit die jaarstukken blijkt dat het brutoloon van de man in 2018 € 52.274 bedraagt. Weliswaar volgt uit het convenant dat de man moet aantonen dat zijn inkomsten over de laatste drie boekjaren in relevante mate (met ten minste 25% ten opzichte van het inkomen van de man van € 90.000 in 2016) zijn verminderd, maar nu uit de cijfers over 2019 blijkt dat de inkomsten structureel lager zijn en er geen enkele reden is om te veronderstellen dat het inkomen in 2020 weer hoger zal zijn, heeft de man aan die voorwaarde voldaan en kan van hem niet worden gevergd eerst de volledige termijn van drie jaren af te wachten voordat hij een wijzigingsverzoek kan doen. Voldoende onderbouwd en aannemelijk is geworden dat de man als gevolg van nieuwe medische problemen, waaronder een openhartoperatie, PTSS en ernstige psychische klachten, niet meer in staat is het inkomen te genereren waarvan ten tijde van het opstellen van het convenant is uitgegaan. Dit betreft omstandigheden buiten het toedoen van de man. Daarbij acht het hof het van belang dat de onderneming aan de persoon van de man verbonden is, zoals ook uit het convenant blijkt, zodat als de man niet of minder werkt in zijn onderneming ook de omzet en diensengevolge de inkomsten zullen teruglopen. Gelet op het vorenstaande is het hof voorts van oordeel dat dit inkomensverlies niet verwijtbaar en op dit moment niet voor herstel vatbaar is, zodat het hof uitgaat van het nieuwe inkomen van de man.

Het hof stelt na berekening het bedrag aan partneralimentatie vast op € 151 per maand. Dat was volgens het convenant € 1.310 per maand.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8813

Zaaknummer: 200.263.590

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Bezwaar tegen toepassing van de hofnorm voor de bepaling van de behoefte. Hof oordeelt dat de hofnorm in dit geval passend is. Voor de bepaling van een lagere draagkracht dan waarvan de rechtbank is uitgegaan, heeft de man onvoldoende stukken overgelegd. Voor beperking van de alimentatieduur van twaalf jaar bestaat geen grond.

De man en de vrouw zijn in 1995 gehuwd. Hun huwelijk is op 1 november 2019 ontbonden. De rechtbank heeft de partneralimentatie vastgesteld op € 1.235 per maand.

De man stelt in hoger beroep de behoefte, de behoefteigheid, zijn draagkracht en de duur van de partneralimentatie aan de orde.

Behoeftte en behoefteigheid

De man heeft gesteld dat de rechtbank ten onrechte de zogenoemde hofnorm heeft gehanteerd. Op grond van vaste jurisprudentie dient de behoefte volgens de man zo veel mogelijk aan de hand van reële kosten of met redelijke mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud te worden onderbouwd. De behoefte van de vrouw bedraagt dan volgens de man maximaal € 1.821,22 per maand. Er is dus sprake van een te groot verschil met de hofnorm op grond waarvan de rechtbank de behoefte had vastgesteld op € 2.734,20 per maand. De vrouw heeft de stelling van de man gemotiveerd betwist.

Het hof overweegt dat de hofnorm, waarbij het netto besteedbaar gezinsinkomen tijdens het huwelijk tot uitgangspunt wordt genomen, een heldere en in de praktijk eenvoudig te hanteren maatstaf biedt, die leidt tot een reële schatting van de behoefte van de onderhoudsgerechtigde. Deze maatstaf heeft als bijkomend voordeel dat geen nodeloos escalerende discussies over specifieke kostenposten hoeven te worden gevoerd. Dat is temeer van belang omdat ook andere bestedingskeuzes – op basis van persoonlijke voorkeuren of situaties – mogelijk zijn. In dit geval is de hofnorm een passende maatstaf, omdat naast de hoogte en de aard van de inkomsten van partijen andere relevante omstandigheden zoals de hoogte en aard van de uitgaven en de reële en te verwachten kosten van levensonderhoud van

de vrouw niet vaststaan. De stelling van de man dat de vrouw gedurende de laatste jaren van het huwelijk te hoge uitgaven deed en ook het door de man aangehaalde kostenoverzicht van partijen voor de echtscheiding, leiden overigens juist niet tot een aanwijzing dat de behoefte van de vrouw lager moet zijn dan de hofnorm.

Wat de behoeftigheid betreft is het hof, anders dan de man, van oordeel dat de vrouw voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij niet meer kan werken dan de 77,78% die zij al werkt.

Draagkracht

Voor de draagkracht neemt de man zijn huidige inkomen tot uitgangspunt. Hij heeft zijn vof in 2018, toen partijen uit elkaar gingen, omgezet in een bv. Hij ontvangt nu een dga-salaris van € 45.000. Dat zijn inkomen uit de vof hoger was, is sindsdien niet meer relevant. De accountant heeft uitleg gegeven over de gekozen structuur.

Het hof constateert dat de vof is omgezet in een bv-structuur, bestaande uit meerdere bv's. De man heeft geen jaarstukken van de besloten vennootschappen ingediend. Hierover heeft de man verklaard dat zijn broer bezwaar heeft tegen het in het geding brengen van deze financiële gegevens. Dit is echter geen verklaring voor het feit dat de man ook geen financiële stukken van zijn persoonlijke holding heeft overgelegd. Nu het hof geen beschikking heeft over stukken van de persoonlijke holding en de andere bv's kan het hof niet beoordelen of de man over een hoger inkomen kan beschikken dan uitsluitend het voornoemde dga-salaris van € 45.000, terwijl de man de voorliggende jaren toen de onderneming nog een vof was een hoger inkomen heeft genoten. De bewijsstukken van grote uitgaven die de man in hoger beroep in het geding heeft gebracht en de rekening-courantschuld van de man zijn daarvoor onvoldoende.

Het hof is daarom van oordeel dat de man zijn stellingen niet aannemelijk heeft gemaakt.

Beperken alimentatieduur

Tot slot stelt de man in grief 10 dat de rechtbank de partneralimentatie in duur had moeten beperken. Op grond van recente maatschappelijke ontwikkelingen en de wetswijziging die per 1 januari 2020 is ingegaan, vindt de man het redelijk dat de vrouw binnen een termijn van drie jaar geheel in haar eigen levensonderhoud dient te voorzien.

Op grond van artikel 1:157 lid 4 BW (oud) eindigt de onderhoudsverplichting tussen partijen van rechtswege na het verstrijken van een termijn van twaalf jaren na inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand. Artikel 1:157 lid 3 BW (oud)

geeft de rechter de bevoegdheid om – op verzoek van een van de echtgenoten – voorwaarden te verbinden aan de alimentatieverplichting en/of de duur ervan te limiteren. Dat per 1 januari 2020 een wetswijziging van kracht is worden, is geen aanleiding om deze regels in deze procedure niet toe te passen. Het overgangsrecht bepaalt immers dat artikel 1:157 BW, zoals deze luidde voor 1 januari 2020, van toepassing blijft op een verzoek tot vaststelling of wijziging van een uitkering tot levensonderhoud, indien zoals in deze zaak het inleidende verzoekschrift is ingediend voor dat tijdstip.

Omdat limitering een definitieve beëindiging van de alimentatieplicht tot gevolg heeft en derhalve een ingrijpend karakter heeft, dienen hoge eisen te worden gesteld aan de te stellen en zo nodig te bewijzen bijzondere omstandigheden die limitering rechtvaardigen. Voor limitering is in elk geval nodig dat met voldoende zekerheid en op goede grond mag worden verwacht dat alimentatiegerechtigde na afloop van de voor alimentatie bepaalde termijn op een voor haar passende wijze geheel of nagenoeg geheel in haar eigen behoefte kan voorzien. Dat is in de onderhavige situatie naar het oordeel van het hof niet het geval.

Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-11-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:9045

Zaaknummer: 200.268.340

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verklaring voor recht dat, zolang het huwelijk ex artikel 1:31 lid 1 Arubaans BW niet kan worden aangegaan door paren van gelijk geslacht, het niet aanbieden van een alternatief zoals een geregistreerd partnerschap of andere rechtsfiguur dat recht doet aan de positieve verplichting die in dat verband op Land Aruba rust, in strijd is met artikel 8 en 14 EVRM.

De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft geweigerd een akte van huwelijksaangifte op te maken ten behoeve van twee mannen van hetzelfde geslacht. Zij verzoeken thans om een verklaring voor recht dat de onmogelijkheid om een huwelijk aan te gaan in strijd is met het discriminatieverbod van artikel I.1 Staatsregeling, met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van artikel I.16 van die regeling en met artikel 8, 12 en 14 EVRM. Verder verzoeken zij voor recht te verklaren dat het geen alternatief bieden aan verzoekers omdat zij van hetzelfde geslacht zijn in strijd is met genoemde artikelen en te bepalen dat verzoekers binnen drie maanden in de gelegenheid worden gesteld een geregistreerd partnerschap aan te gaan.

Het gerecht wijst de verklaring voor recht af, voor zover deze ziet op het homohuwelijk. Het gerecht wijst de verklaring toe voor zover deze betreft het geregistreerd partnerschap. Daartoe overweegt het gerecht als volgt.

Vast staat dat op 8 september 2016 door een aantal Statenleden het amendement is ingediend dat strekt tot invoering van een geregistreerd partnerschap dat door twee personen (al dan niet van gelijk geslacht) kan worden aangegaan. Dit geregistreerd partnerschap geeft de partners in grote lijnen dezelfde rechten en verplichtingen als het huwelijk ex artikel 1:31 lid 1 BW. In de toelichting wordt door de indieners uitdrukkelijk gesteld dat het amendement is ingediend in verband met de uitspraak d.d. 21 juli 2015 van het EHRM. Op dit moment is de ontwerp-Landsverordening nog niet ingevoerd en het Land heeft ook niet duidelijk gemaakt waarom meer dan drie jaar na de indiening van het amendement, invoering nog steeds op zich laat wachten. De stelling dat de ontwerp-Landsverordening inmiddels aan de Staten is aangeboden en dat het wetgevingsproces inmiddels in de eindfase verkeert, verklaart niet

waarom het wetgevingsproces drie jaar na de indiening van het amendement nog steeds in de eindfase verkeert en niet is afgerond. Er is op dit moment derhalve geen zicht op wanneer daadwerkelijk tot invoering van het geregistreerd partnerschap zal worden overgegaan.

Voor zover Land Aruba in dit verband met zijn stelling, inhoudende dat Land Aruba een eigen waarderingsvrijheid heeft bij het bepalen van de termijn waarbinnen het aan zijn positieve verplichting moet voldoen en dat die termijn mede afhangt van de omstandigheden van het geval, heeft beoogd om te betogen dat het hem vrijstaat het wetgevingsproces in een door hemzelf te bepalen tempo af te ronden en dat het daarmee door het uitstellen van de invoering niet onrechtmatig handelt, wordt die stelling door het gerecht verworpen. Daartoe geldt het navolgende.

Juist is dat lidstaten op grond van de jurisprudentie van het EHRM een beoordelingsvrijheid hebben bij het voldoen aan hun positieve verplichtingen op dit punt en dat de timing mede afhangt van ontwikkelingen in de samenleving. Uit de stellingen van Land Aruba in deze procedure, mede gezien in het licht van de indiening van het amendement (door onder meer de huidige minister-president en de huidige Minister van Justitie), volgt echter dat ook Land Aruba van oordeel is dat er thans een positieve verplichting rust op Land Aruba om relevante wetgeving in te voeren. Het gaat dan niet aan om die invoering zo traag te laten verlopen dat aan paren van gelijk geslacht voor onbepaalde tijd hen toekomende fundamentele rechten worden onthouden.

Daar komt nog het volgende bij. Op dit moment is het voor in Aruba wonende paren van gelijk geslacht mogelijk om in het huwelijk te treden in Nederland (waaronder mede begrepen een van de BES-eilanden). Op grond van de jurisprudentie van de Hoge Raad moeten deze huwelijken in Aruba worden erkend (HR 13 april 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ6095). Het is een feit van algemene bekendheid dat van deze mogelijkheid in de praktijk gebruik wordt gemaakt en dat de Arubaanse overheid deze huwelijken en de daaraan verbonden rechtsgevolgen conform de jurisprudentie van de Hoge Raad erkent. Tot maatschappelijke problemen leidt deze gang van zaken niet. Om gebruik te maken van deze mogelijkheid moeten paren van gelijk geslacht (hoge) kosten maken, die paren die een huwelijk kunnen sluiten niet hoeven te maken. Paren die niet de financiële mogelijkheden hebben om in Nederland in het huwelijk te treden, zijn al helemaal niet in de gelegenheid om op deze wijze een huwelijk, met de daaraan verbonden voordelige rechtsgevolgen, aan te gaan. Ook in dit licht ligt op Land Aruba de verplichting om de wetgeving hier te lande op voortvarende wijze in overeenstemming te brengen met de sociale werkelijkheid.

Hoewel de in Nederland gesloten huwelijken in Aruba worden erkend, brengt de verplichting van Land Aruba om de wetgeving aan te passen niet mee, zoals hiervoor in de nummers 4.4 en

4.5 is overwogen, dat Land Aruba verplicht kan worden om het mogelijk te maken voor paren van gelijk geslacht om in Aruba in het huwelijk te treden. Zolang Land Aruba daartoe echter niet overgaat, handelt zij in strijd met artikel 8 en 14 EVRM door de ontwerpwetgeving ter zake van het geregistreerd partnerschap niet in te voeren. Het verzoek zal dan ook worden toegewezen. Alle overige verzoeken worden afgewezen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 20-10-2020

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2020:434

Zaaknummer: AUA201904371

Wetsartikelen: